

Feladatok 1. gyakorlatra

Célja: A formális nyelvek elmélete alapfogalmainak elmélyítése, a műveletek gyakorlása.

Fogalmak: Ábécé, szó, nyelv, nyelvcsalád. Műveletek szavakon, nyelveken. Reguláris műveletek unió, konkatenáció, lezárás.

Feladatok jellege: A műveletek bemutatása konkrét nyelvekre való alkalmazásukon keresztül, műveletekre vonatkozó azonosságok felismerése, bizonyítása.

1. Legyen $V = \{a, b, c\}$ és legyen $u_1 = cca$, $u_2 = aabc$ egy-egy V feletti szó.

Soroljuk fel u_1 és u_2 valódi részzavait, adjuk meg a hosszukat, konkatenáltjukat, tükörképüket, 0-adik, 1., 2., 3. hatványukat!

2. Döntsük el, hogy az alábbi nyelvek végesek vagy végtelenek! A végteleneket kezdjük el felsorolni lexikografikusan!

$L = \emptyset$ //üres nyelv

$L = \{\varepsilon\}$ //üres szót tartalmazó nyelv

$L = \{a^n b^n \mid n \geq 0\}$

$L = \{a\}^* \{b\}^*$ // ez még nem reg.kif., hanem nyelvi műveletekkel felírt kifejezés

$L = \{a^n b^k \mid n \geq 0, k \geq 0\}$

$L = \{u \in \{a, b\}^* \mid u = u^{-1}\}$ //palindrom szavak

$L = \{uu^{-1} \mid u \in \{a, b\}^*\}$ //szimmetrikus szavak, ami részhalmaza a palindromáknak

3. Igaz-e a disztributivitás?

$$(L_1 \cup L_2)L_3 = L_1L_3 \cup L_2L_3$$

4. Igaz-e a disztributivitás?

$$(L_1 \cap L_2)L_3 = L_1L_3 \cap L_2L_3$$

Ellenpélda: $L_1 = \{\varepsilon\}$, $L_2 = \{a\}$, $L_3 = \{\varepsilon, a\}$

5. Legyen $L_1 := \{a\}^* \{ba\}^*$ $L_2 := \{b^n a \mid n \geq 0\}$.

Mivel egyenlők az alábbi nyelvek?

a) $L_2 \cap L_1 = ?$ // $\{a, ba\}$

b) $L_2 \setminus L_1 = ?$ // $\{b^n a \mid n \geq 2\}$

c) $L_2^* \cap L_1^* = ?$ // $= L_1^*$

6. Legyen $L_1 = \{a^n b^m \mid m \geq n \geq 0\}$ és $L_2 = \{ab\}^*$, adja meg az alábbi nyelveket!

- a) $L_1 \cap L_2 = ?$ // $= \{\varepsilon, ab\}$
 b) $L_1 \setminus L_2^* = ?$ // $= L_1 \setminus L_2 = \{a^n b^m \mid m \geq n \geq 2\}$
 c) $L_2 \setminus L_1^* = ?$ // $= \emptyset$

7. Legyen $L_1 := \{ab, a\}$ és $L_2 := \{a^k b^n \mid k \geq 1, n \geq 0\}$. Mivel egyenlők az alábbi nyelvek?

- a) $L_1 \cap L_2 = ?$ // $= L_1$
 b) $L_1 \setminus L_2 = ?$ // $= \emptyset$
 c) $L_2 \setminus L_1^* = ?$ // $= \{a^k b^n \mid k \geq 1, n \geq 2\}$

8. Azonos vagy nem azonos?

$L^* \setminus \{\varepsilon\} = L^+$ Mo.: nem azonos, ha $\varepsilon \in L$.

$L^* = L^* L^*$ Mo.: azonos.

$(L_1 \cup L_2)^* = (L_1^* L_2^*)^*$ Mo.: azonos.

9. Mikor igaz?

$\emptyset \cup L = L$ Mo.: mindig.

$\{\varepsilon\} \cup L = L$ Mo.: Ha $\varepsilon \in L$.

$\emptyset L = L$ Mo.: Ha $L = \emptyset$.

$\{\varepsilon\} L = L$ Mo.: mindig.

10. Igazak-e az alábbi tartalmazások?

$L_1 = \{a^n b^n \mid n \geq 0\}$ és $L_2 = \{a^{2n+1} b \mid n \geq 0\}$

- a) $\{a^n b^n a^n b \mid n \geq 0\} \subseteq L_1 L_2$ Mo.: nem igaz.
 b) $\{a^n b^n a^{2n+1} b \mid n \geq 0\} \subseteq L_1 L_2$ Mo.: igaz.
 c) $\{(a^n b^n)^n \mid n \geq 0\} \subseteq L_1^*$ Mo.: igaz.
 d) $\{(ab)^n \mid n \geq 0\} \subseteq L_2^+$ Mo.: nem igaz.